

UCHWAŁA XXXI/299/2018
RADY MIEJSKIEJ W ZABŁUDOWIE

z dnia 14 lutego 2018r

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Zabłudów
na lata 2018 – 2020.**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875, 2232), w związku z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697, 1292, 2217) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Zabłudów na lata 2018 – 2020, stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Zabłudowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 roku.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY w GMINIE ZABŁUDÓW NA LATA 2018-2020

Wprowadzenie

Obowiązek opracowania i realizacji Programu wspierającego rodzinę nakłada na gminy Ustawa z dnia 09 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Założeniem Programu jest wspieranie rodzin, w szczególności tych, w których występują problemy opiekuńczo – wychowawcze.

Obecny Program zakłada kontynuację działań profilaktycznych na rzecz rodziny poprzez doskonalenie metod pracy z rodziną oraz wprowadzanie nowych form pomocy rodzinie w zależności od potrzeb.

Program został opracowany na podstawie sprawozdań Ośrodka Pomocy Społecznej w Zabłudowie, placówek oświatowych z tereny Gminy Zabłudów, organizacji i stowarzyszeń działających na rzecz dziecka i rodziny oraz dotychczasowych doświadczeń wynikających z pełnienia obowiązków zawodowych pracowników socjalnych i asystenta rodziny. Przy tworzeniu Programu uwzględniono aktualną sytuację społeczno - ekonomiczną rodzin m.in. rządowy program Rodzina 500 Plus. Wypłacane środki finansowe w ramach Programu Rodzina 500 Plus mają posłużyć jako częściowe pokrycie kosztów związanych z zaspokojeniem potrzeb życiowych dzieci, które nie zawsze są uwzględniane w rodzinach dysfunkcyjnych.

Realizacja Programu w kolejnym okresie zbiega się z wdrażaniem przez Gminę Zabłudów Działań pomocowych w ramach projektu „Razem możemy więcej”. Projekt ów jest diagnozą potrzeb opracowaną i współfinansowaną w ramach Stowarzyszenia BOF, współfinansowany ze środków EFS.

ZADANIA GMINY WYNIKAJĄCE Z USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ:

Zgodnie z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywająca trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 pomoc rodziny

wspierającej ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;

5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;

6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 zadania ministra właściwego do spraw rodziny ust. 3;

7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

I. Diagnoza

Problemy społeczne w Gminie Zabłudów rozwiązuje przede wszystkim Ośrodek Pomocy Społecznej, przy współpracy sądu i jego organów pomocniczych, Policji, instytucji oświatowych, podmiotów leczniczych, a także organizacji pozarządowych, kościołów i środowiska lokalnego.

Na rzecz rodziny szerokie działania prowadzi Gminny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminy Zabłudów. Zespół m.in. diagnozuje problem przemocy w rodzinie, podejmuje działania w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie i mające na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, rozpowszechnia informacje o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, opracowuje procedury postępowania w związku z wystąpieniem przemocy w rodzinie.

W minionym okresie powodem, dla którego mieszkańcy gminy najczęściej ubiegali się o pomoc społeczną było: bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Często niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu dzieci łączyła się z dysfunkcjami takimi jak: uzależnienia i przemoc domowa.

II. Cele programu:

Cel główny

Stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo – wychowawczych w gminie Zabłudów.

Cele szczegółowe:

1. Zapewnienie profesjonalnego wsparcia rodzinom biologicznym w prawidłowym pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

2. Zapewnienie ochrony dzieciom w rodzinach zagrożonych przemocą. Dla osiągnięcia powyższych celów będą prowadzone następujące działania:

a) Wspieranie rodziców w funkcji opiekuńczo-wychowawczej poprzez współpracę z asystentem rodziny.

b) Prowadzenie wszechstronnej pracy socjalnej z rodziną.

c) Podejmowanie działań w celu pozostawienia dzieci w rodzinie biologicznej oraz przywrócenie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej rodzinom biologicznym.

d) Organizowanie specjalistycznego poradnictwa.

e) Organizowanie warsztatów dla rodziców z zakresu edukacji finansowej, jak efektywnie zarządzać budżetem domowy.

f) Podejmowanie działań profilaktycznych sprzyjających umacnianiu rodziny (m.in. poprzez realizację projektów socjalnych).

3. Pomoc dydaktyczna dzieciom mających problemy w nauce m.in. poprzez usługi wolontariatu, wsparcie stowarzyszeń i fundacji.
4. Organizowanie warsztatów kształtujących rozwój uzdolnień i zainteresowań dzieci, zapobiegających marginalizacji i propagujących prawidłowe zagospodarowanie czasu wolnego.
5. Organizowanie warsztatów dla rodziców, wzmacniających ich kompetencje rodzicielskie (np. jak wychowywać dzieci bez przemocy, akademia rodzica).
6. Współpracę z instytucjami, stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny.
7. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny:
 - a) objęcie dożywianiem wszystkich wymagających tego dzieci, uczniów szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych w formie gorącego posiłku,
 - b) przyznanie pomocy finansowej rodzinom na dofinansowanie zakupu artykułów szkolnych oraz podręczników w formie stypendiów szkolnych
 - c) monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci i rodzin poprzez kontakt i współpracę z podmiotami świadczącymi usługi medyczne,
 - d) zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej, między innymi poprzez przyznawanie zasiłków i pomocy w naturze, kwalifikowanie do POPŻ 2014-2020,
 - e) systematyczna praca socjalna z rodzinami dotkniętymi dysfunkcjami poprzez tworzenie indywidualnych programów naprawczych (kontrakty socjalne) dla rodzin,
 - f) współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w celu aktywizacji zawodowej osób długotrwale bezrobotnych.
8. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących, w szczególności poprzez:
 - a) systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, asystenta rodziny, pedagogów szkolnych, przedstawicieli innych zawodów, specjalistów kontaktujących się z rodziną ,
 - b) kontynuowanie specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i prawnego na rzecz rodzin zagrożonych kryzysem
 - c) podejmowanie działań podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców poprzez organizowanie i finansowanie ze środków gminy spotkań , warsztatów ze specjalistami i terapeutami,
 - d) wspieranie ustawicznego doskonalenia umiejętności zawodowych pracowników socjalnych oraz asystenta rodziny poprzez udział w różnicowanych formach szkolenia
 - e) zapobieganie uzależnieniom od środków psychoaktywnych, w szczególności poprzez: profilaktykę, edukację oraz wczesną interwencję w rodzinach zagrożonych uzależnieniami,
 - f) utrzymanie zatrudnienia asystenta rodziny w celu aktywnego wspierania rodziny wychowującej dzieci poprzez: zapobieganie sytuacjom oddzielania dzieci od rodziny, pomoc w odzyskaniu dzieci przez rodzinę, pomoc w przywracaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych i najważniejszych ról w rodzinie, współpraca z instytucjami sprawującymi pieczę nad rodzina.
9. Wsparcie interdyscyplinarne dzieci i rodzin biologicznych, w szczególności:
 - a) bieżąca współpraca z podmiotami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży, zatem praca realizowana poprzez powoływanie roboczych grup interdyscyplinarnych w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego działającego przy Urzędzie Miejskim w Zabłudowie, w skład których wchodzi: pracownicy socjalni, pedagodzy szkolni, funkcjonariusze policji, kuratorzy sądowi, przedstawiciele samorządu gminnego i organizacji pozarządowych oraz inni specjaliści,

- b) dobór działań naprawczych na rzecz dziecka i rodziny ,
- c) interwencja kryzysowa w rodzinie.

10. Poradnictwo specjalistyczne:

- a) praca z rodziną może być prowadzona w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego tj.: pedagogicznego, psychologicznego, prawnego, rodzinnego, terapii systemowej rodzin, treningu umiejętności wychowawczych dla rodziców, psychoedukacji, mediacji rodzinnych.
- b) poradnictwem specjalistycznym jest praca asystenta rodziny, prowadzona w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę, której celem jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, umożliwiającej prawidłowe pełnienie funkcji opiekuńczo – wychowawczych.
- c) pracę asystenta z rodziną należy prowadzić do momentu uzyskania przez rodzinę założonych celów, przede wszystkim przywrócenia właściwych funkcji opiekuńczo – wychowawczych wewnątrz rodziny jak i w najbliższym jej otoczeniu.

11. Profilaktyka:

- a) udział w ogólnopolskich kampaniach, których celem jest wzmocnienie podstawowych funkcji komórki społecznej, jaką jest rodzina,
- b) udział w projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, mających na celu ochronę poziomu życia rodzin , wyrównywanie szans oraz rozwój specjalistycznego wsparcia,
- c) prowadzenie świetlic środowiskowych (w tym socjoterapeutycznych) dla dzieci i młodzieży ze środowisk wymagających wsparcia poprzez propagowanie idei wolontariatu i atrakcyjnych form aktywności społecznej.

12. Koordynowanie działań asystenta rodziny na rzecz kobiet w ciąży i rodzin na podstawie ustawy „ Za życiem”:

- a) opracowywanie wspólnie z rodzinami katalogu możliwego do uzyskania wsparcia psychologicznego, prawnego, rehabilitacyjno-leczniczego, finansowego i rzeczowego,
- b) załatwianie w imieniu rodzin na podstawie pisemnego upoważnienia spraw w różnych instytucjach.

III. Źródła finansowania:

1. Budżet gminy.
2. Budżet państwa.
3. Środki zewnętrzne pozyskiwane w drodze konkursu.

IV. Odbiorcy Gminnego Programu Wspierania Rodziny

1. Rodziny wychowujące dzieci na terenie Gminy Zabłudów, dotknięte zjawiskiem przemocy, problemem uzależnień , zagrożone ubóstwem, wykluczeniem społecznym, długotrwałą chorobą, bezrobociem, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.
2. Dzieci wymagające ochrony praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej , w szczególności dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo.
3. Dysfunkcyjne rodziny, których problemy spowodowane są w głównej mierze niezaradnością życiową, złą sytuacją materialną, alkoholizmem przyczyniające się do powstania znacznych deficytów rozwojowych dzieci , gdyż niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb codziennych dziecka, prowadzi m.in. do niepowodzeń w szkole, izolacji społecznej, wchodzenie w konflikt z prawem.

4. Rodziny, w których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.
5. Rodziny, w których urodzą się dzieci z niepełnosprawnością lub ciężką chorobą.

V. Harmonogram realizacji programu

Koordynowanie i organizowanie działań w ramach programu, inicjowanie nowych rozwiązań,

należy do zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Program ustanowiony na lata 2018 – 2020 będzie realizowany na terenie Gminy . Na bieżąco będzie prowadzona diagnoza społeczna w środowiskach zagrożonych sytuacjami kryzysowymi, w celu dostosowania działań do potrzeb rozwojowych rodzin dysfunkcyjnych.

Odrębnymi, szczególnymi działaniami będą objęte rodziny uprawnione do pomocy z programu „ Za życiem”.

W terminie do 31 marca każdego roku przedstawiane będzie Radzie MJejskiej roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

VI. Oczekiwania i rezultaty:

1. Poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.
2. Poprawa bezpieczeństwa rodziny i dziecka.
3. Poprawa sytuacji dziecka w rodzinie.
4. Przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej.
5. Poprawa funkcjonowania rodziny w celu stworzenia odpowiednich warunków umożliwiających powrót dzieci z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.
6. Polepszenie sytuacji dziecka i rodziny - wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa rodziny i dziecka;
7. Zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny dziecka,
8. Wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych.

VII. Ewaluacja programu:

Program ma charakter otwarty, co oznacza, że w ramach jego realizacji będą gromadzone informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby do wprowadzenia zmian i korekt w działaniach na rzecz rodzin objętych wsparciem.

Wskaźniki realizacji programu :

- a) liczba i formy udzielonej pomocy,
- b) liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego,
- c) liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia,
- d) liczba rodzin korzystających z pomocy asystenta rodziny,
- e) liczba rodzin korzystających ze wsparcia rodzin wspierających,
- f) liczba dzieci korzystających z programu „ Pomoc państwa w zakresie dożywiania”,
- g) liczba dzieci biorących udział w koloniach z programem profilaktycznym,
- h) liczba rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi objętych pracą socjalną.

VII. Zakończenie

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Zabłudów na lata 2018-2020 jest stworzenie optymalnych warunków do poprawy jakości życia rodzin z dziećmi z gminy Zabłudów. Wspieranie rodzin będzie miało charakter prewencyjny i naprawczy. Efektem działań będzie lepiej funkcjonująca rodzina, która samodzielnie rozwiązuje własne problemy. Stan ten zostanie osiągnięty, gdy rodzina otrzyma

kompleksowe, interdyscyplinarne wsparcie przy jednoczesnym wykorzystaniu własnych zasobów. Każda rodzina jest w innej sytuacji, posiada własny potencjał i od tego zależy, jak intensywnego wymaga wsparcia. Ośrodek Pomocy Społecznej w Zabłudowie cały czas poszukuje nowych metod pracy z rodziną, których celem jest pobudzanie aktywności i rozbudzanie potrzeb odbiorców Programu – rodzin, w szczególności z problemami opiekuńczo – wychowawczymi.